

Så började det – en tillbakablick på konstlivet i Borås

Före början av 1900-talet kan man knappast tala om något särskilt konstintresse eller konstliv i den växande textilstaden Borås, men i och med bildandet av konstnärgruppen Klicken 1916 kom möjligheten till förändring. Klicken bestod av ett 20-tal utövande konstnärer, mest män men också några kvinnor. Gösta Hallencreutz (1881-1952) var initiativtagare och några även idag kända medlemmar var John Hedaeus, Manfred Flyckt, Hans Stridh, Gustaf Hellsing och Helge Zandén som senare flyttade till Falun och anslöt sig till den berömda gruppen Falugrafikerna. Någon konsthall fanns inte utan man fick ställa ut i gymnastiksalen i dåtidens brandstation vid Torggatan.

Hösten 1922 samlade Helge Zandén konstintresserade ungdomar till en målarskola i sin ateljé på Byttorp. En av eleverna var Roland Kempe. Han debuterade som konstnär 1926 i Borgströms bokhandel vid Stora Torget. Kempe gjorde både nationell och internationell karriär och hade ju ett eget museum på Älgården från 1960 fram till mitten av 1990-talet då samlingarna flyttades till Konstmuseet.

År 1934 bildades Borås och Sjuhäradsbygdens konstförening. I den första styrelsen var borgmästaren Wilhelm Norén ordförande. Ett antal välkända boråsare ingick i styrelsen, t.ex. bokhandlare Harald Borgström, konstnär John Hedaeus och fru Elsie Eriksson, Rydboholm. Den unge prästen och konstvetaren Torsten Ahlstrand blev föreningens förste intendent och han blev ju senare chef för Borås Konstmuseum. Under de kommande 40 åren skötte konstföreningen stadens konstinköp samt en omfattande utställningsverksamhet i Konsthallen/Konstmuseet vid Sturegatan. När Borås Konstmuseum invigdes i det nya kulturhuset 1975 överlät Konstföreningen den stora konstsamlingen till Borås stad. Borås Konstmusei Vänner som startade 1943 hade då bidragit med inköp och donationer. Gösta Osterman, chef för Viskafors Gummifabrik, var också en betydande donator under många år.

Med början på 1930-talet kom under ett par decennier nya generationer Boråskonstnärer. Här kan nämnas Svän Grandin, Stig E Lindberg, Margit Lindberg, Uno Bornemark, Gösta Stawåsen, Kulo Green, Bengt Crantz, Gustaf-Adolf Johansson och Nils Essen. Hela familjen Lindberg blev för övrigt utövande konstnärer och tvillingarna Johan och Mikael är ju fortfarande aktiva och framgångsrika. Några uppmärksammade kvinnliga konstnärer från den här tiden var Aina Beck-Friis, Ingri Frenelius, Anna Munther, Thea Tanner, och senare Lena Santesson-Carlsson

I november 1939 bildades Konstgillet i Borås. Bland medlemmarna fanns många då verksamma konstnärer, inte bara från Borås. Mest känd var Sixten Lundbohm. Också andra kulturpersoner som arkitekt Hugo Häggström, intendent Karl Hultén på Konstmuseet, disponent Bror Mann med eget konstgalleri och doktor Werner Möller tillhörde medlemmarna. Konstgilletts viktigaste uppgift blev att driva en målarskola men också att vara en mötesplats för de tongivande i kulturlivet i Borås. Konstgilletts sista sammanträde hölls i februari 1967.

För att ta vara på Boråskonstnärernas gemensamma intressen och bryta konstnärens ofta ensamma tillvaro, bildades Borås Konstnärsklubb 1955. Den hade 38 medlemmar, etablerade och yrkesutövande konstnärer, men av olika skäl upphörde klubben efter cirka tio år.

Borås Kulturnämnd inrättades 1963 och fick det kommunala ansvaret för konst och kultur i staden. Tidigare hade man ett antal kommittéer för olika kulturändamål. Kulturnämnden blev naturligtvis huvudman för det nya konstmuseet, som då var i första hand lokalt och regionalt, och det tog också väl hand om de kvalificerade lokala konstnärerna.

Den manifestation som Borås och Sjuhäradsbygdens Konstförening gör inför stadens 400-årsjubileum visar att den lokala konsttraditionen fortfarande präglas av livskraftig aktivitet och att Boråskonsten är ett viktigt inslag i det omistliga kulturlivet.

Bengt Wahlgren, föreningens ordförande 1976–86